

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-09-04 Nr. 429-334
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo patirtą žalą, kai nuo sienos nukritus vandens boileriui buvo apgadintas apdraustas turtas, (toliau – Įvykis), pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse² (toliau – Taisyklės) numatyto nedraudžiamojo įvykio sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. gruodžio 30 d. iki 2026 m. gruodžio 29 d. buvo apdraustas butas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini), jame esantis namų turtas ir būsto savininko (valdytojo) civilinė atsakomybė.

Pareiškėjas draudikui pranešė apie Įvykį, nurodydamas, kad pareiškėjo prieš tris savaites iš nekilnojamojo turto vystytojo įsigytame bute nuo sienos nukrito vandens boileris, dėl to buvo sudaužytas klozetas ir vandeniu užlietos patalpos. Įvykio data – 2026 m. sausio 26 d.

2026 m. sausio 30 d. UAB „Smart claims“ atliko sugadinto turto apžiūrą ir turto apžiūros akte bei nuotraukose užfiksavo turtui padarytą žalą.

Vadovaudamasis surinktais duomenimis, draudikas nusprendė Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nurodė, kad, vadovaujantis Taisyklėmis, jo apdraustam turtui yra taikytina draudimo apsauga dėl vandens išsiliejimo, todėl draudikas nepagrįstai Įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad Įvykis atitinka Taisyklėse numatyto nedraudžiamojo įvykio sąlygas. Draudiko teigimu, Taisyklėse yra aiškiai nustatytos apdraustam pareiškėjo turtui taikytinos draudimo apsaugos ribos, todėl draudikas, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė pagrįstą sprendimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Galioja nuo 2024 m. kovo 14 d.

banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjo patirtą žalą, kai nuo sienos nukritus vandens boileriui buvo apgadintas apdraustas turtas, pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį⁴. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁵.

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką⁶. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)⁷.

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas draudimo variantu „MIDI“, pagal kurį yra apdraudžiama nuo šių draudimo liudijime nurodytų rizikų: ugnis, gamtinės jėgos, vanduo, vagystė, trečiųjų asmenų veika, transporto priemonės atsitrenkimas, stiklo dūžis, savaiminis medžio užvirtimas, elektros įtampos svyravimai, vidiniai gedimai.

Draudimo riziką „Vanduo“ detalizuojančiame Taisyklių 36.1.a papunktyje nurodyta, kad draudžiamuoju įvykiu yra laikoma inžinerinių tinklų avarija – apdrausto turto sugadinimas arba sunaikinimas, sukeltas staigaus ir netikėto vandens, skysčių, nuotekų ar garų išsiveržimo iš apdraustose patalpose esančių: i) šildymo, vandentiekio ar kanalizacijos sistemos vamzdžių, sprinklerinės, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemos, lietaus nuotekų, ir kitų inžinerinių sistemų; ii) įrenginių ir prietaisų, stacionariai prijungtų prie šio punkto i) papunktyje minėtų vamzdinių sistemų (pvz., šildymo katilo, radiatorių, vandens boilerio, vonios, baseino ir pan.); iii) buitinių prietaisų (pvz., skalbimo mašinos, indaplovės ir pan.), kai jie stacionariai prijungti prie

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktą.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

vandentiekio ir kanalizacijos sistemų ir naudojami pagal gamintojo reikalavimus bei rekomendacijas.

Taisyklių 51 papunktyje nurodyti bendri nedraudžiamieji įvykiai, kuomet draudikas draudimo išmokos nemoka. Taisyklių 51.12 papunktyje nustatyta, kad, nepaisant pasirinkto draudimo varianto ir draudimo rizikų, draudimo išmoka nemokama dėl apdrausto turto nuostolių, kurie šiose taisyklėse numatyti kaip neatlygintini nuostoliai (nedraudžiamieji įvykiai) ir (arba) dėl bet kokių įvykių, klaidų ar trūkumų, už kuriuos pagal garantiją arba įstatymuose nustatyta tvarka atsako gamintojas, pardavėjas, tiekėjas, rangovas, montuotojas, garantinę ar techninę priežiūrą vykdanči įmonė ar organizacija.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad žala pareiškėjo turtui buvo padaryta, kai nuo sienos nukrito vandens boileris – krisdamas apgadino unitazą, o iš pažeistų vamzdžių išsiliejo vanduo. Iš byloje esančių duomenų matyti, kad tarp šalių iš esmės nėra ginčo dėl to, kad vandens boileris nuo sienos nukrito, nes įrengiant būstą buvo netinkamai pritvirtintas prie sienos. Šią įvykio priežastį nurodė tiek pats pareiškėjas, pranešdamas draudikui apie įvykį ir vėliau – turto apžiūros metu, tiek draudikas, remdamasis įvykio vietos apžiūros duomenimis.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad draudikas, atsižvelgdamas į tai, jog būstas yra naujai įrengtas ir už netinkamą boilerio įrengimą bei dėl to kilusią žalą atsako darbus atlikęs rangovas ar montuotojas, vadovaudamasis Taisyklių 51.12 papunkčiu, įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė, kad įvykis atitinka Taisyklių 36.1.a papunktyje nurodytus draudžiamąjį įvykį „Inžinerinių tinklų avarija“ požymius, todėl draudikas privalo įvykį pripažinti draudžiamuoju ir pareiškėjui atlyginti dėl išsiliejusio vandens apdraustam turtui kilusią žalą. Pasak pareiškėjo, draudikas Taisyklių 51.12 papunktį taiko pernelyg plačiai, dėl to, pareiškėjo nuomone, panaikinama draudimo apsauga dėl vandens išsiliejimo.

Vertinant tarp šalių kilusį ginčą, iš bylos duomenų nustatyta, kad draudikas neginčija, jog įvykis turi Taisyklių 36.1.a papunktyje nustatyto draudžiamąjį įvykį „Inžinerinių tinklų avarija“ požymių. Vis dėlto sutiktina su draudiko pozicija, kad vien aplinkybės, jog įvykis atitinka tam tikrus konkrečios draudimo rizikos požymius, nepakanka jam pripažinti draudžiamuoju.

Kaip minėta, draudžiamuoju įvykiu yra laikomas draudžiamąjį įvykį požymius atitinkantis įvykis, kai nėra nedraudžiamąjį įvykio sąlygų. Tuo atveju, kai įvykis turi draudžiamąjį įvykio požymių, tačiau taip pat atitinka įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžto nedraudžiamąjį įvykio sąlygas, draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.

Šiuo konkrečiu ginčo atveju, nors įvykis atitinka tam tikrus Taisyklių 36.1.a papunktyje įtvirtinto draudžiamąjį įvykio požymius, draudikas nustatė, kad įvykis taip pat atitinka Taisyklių 51.12 papunktyje nurodytas nedraudžiamąjį įvykio sąlygas, todėl įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Nors pareiškėjas nurodo, kad draudikas Taisyklių 51.12 papunktį taikė pernelyg plačiai, dėmesys atkreiptinas į tai, kad Taisyklių 51 punkte aiškiai nustatyta, jog jame įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai (tarp jų ir Taisyklių 51.12 papunktis) taikomi nepaisant pasirinkto draudimo varianto ir draudimo rizikų. Taigi, draudimo sutartimi šalys susitarė, kad Taisyklių 51 punkte įtvirtintos bendrų nedraudžiamųjų įvykių sąlygos yra taikytinos visoms draudimo rizikoms, tarp jų ir draudimo rizikai „Vanduo“.

Atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau nurodyta, Lietuvos bankas daro išvadą, kad draudikas, nustatęs, jog žala pareiškėjo turtui (įskaitant ir išsiliejusio vandens padarytą žalą) kilo nuo sienos nukritus netinkamai pritvirtintam vandens boileriui, pagrįstai sprendė, jog įvykis įvyko dėl klaidų ar trūkumų, už kuriuos pagal garantiją arba įstatymuose nustatyta tvarka atsako rangovas ar montuotojas. Draudikas, nustatęs, kad įvykis atitinka Taisyklių 51.12 papunktyje įtvirtinto nedraudžiamąjį įvykio sąlygas, pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Nors pareiškėjas teigia, kad draudikas pagal draudimo sutartį privalo atlyginti pareiškėjui dėl įvykio patirtą žalą ir vėliau išmokėtos draudimo išmokos sumą išieškoti iš už žalą atsakingo asmens (nekilnojamojo turto vystytojo, rangovo ar montuotojo), sutiktina su draudiko pozicija, kad subrogacija šiuo konkrečiu ginčo atveju netaikytina. Subrogacija aktuali tais atvejais, kai pagal draudimo sutartį draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką ir, ją išmokėjus, draudikui pereina draudėjo reikalavimo teisė į už žalą atsakingą asmenį. Nustačius, kad įvykis pagal Taisyklių 51.12 papunktį yra nedraudžiamasis, draudikui neįkyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl nėra pagrindo ir subrogacijai atsirasti. Tai nepaneigia pareiškėjo teisės pačiam reikšti reikalavimus už žalą atsakingiems asmenims dėl patirtos žalos atlyginimo.

Išvada

Nustačius, jog įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁸

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.